

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 maja 2025 r.

Pozycja 130

POSTANOWIENIE

z dnia 18 grudnia 2024 r.

Sygn. akt Ts 48/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.S. w sprawie zgodności:

art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1064) w związku z art. 73 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53) w związku z § 14 oraz § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. poz. 2231) w zakresie, w jakim „upoważnia dyrektora zakładu karnego do wprowadzenia porządku wewnętrznego zakładu karnego w drodze zarządzenia, w którym ogranicza się prawo skazanych do obrony poprzez reglamentację (ograniczenie) kontaktów telefonicznych z profesjonalnymi pełnomocnikami ustanowionymi dla skazanych obrońcami/pełnomocnikami do jednej rozmowy w ciągu dnia przy braku wyłączenia tych rozmów z ogólnego limitu rozmów przysługujących skazanym, a także uzależnia wykonani[e] dodatkowej rozmowy telefonicznej z pełnomocnikiem/obrońcą od zgody dyrektora zakładu karnego”, a także w jakim „reglamentowanie (ograniczenie) kontaktów telefonicznych z profesjonalnymi pełnomocnikami ustanowionymi dla skazanych obrońcami/pełnomocnikami do jednej rozmowy w ciągu dnia przy braku wyłączenia tych rozmów z ogólnego limitu rozmów przysługujących skazanym w drodze rozporządzenia tj. z uwagi na regulacje zawarte w § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności”, z art. 42 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 lutego 2022 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił

z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Dyrektor Zakładu Karnego w C. decyzją z 30 lipca 2021 r. wyraził skarżącemu zgodę na przeprowadzenie w tym dniu dwóch rozmów telefonicznych. Na decyzję tę skarżący złożył skargę, w której wskazał, że z uwagi na wielość spraw prowadzonych z jego udziałem na terenie całego kraju, ma prawo do kontaktów z profesjonalnymi pełnomocnikami przed wyznaczonymi terminami spraw bez ograniczeń.

Postanowieniem z 7 września 2021 r. Sąd Okręgowy w B. IV Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych (sygn. akt [...]) utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy. W uzasadnieniu orzeczenia sąd wskazał, że decyzja dyrektora zakładu karnego była słuszna. Reglamentacja realizacji prawa osób osadzonych w zakładzie karnym do komunikowania się ze światem zewnętrznym (w tym z profesjonalnym pełnomocnikiem) za pośrednictwem rozmów telefonicznych, ustalona obowiązującym zarządzeniem Dyrektora Zakładu Karnego w C. nr [...] z dnia 29 kwietnia 2021 r. wraz z załącznikiem pt. „Porządek wewnętrzny” w sprawie ustalania porządku wewnętrznego Zakładu Karnego w C., mieści się w ramach obowiązującego porządku prawnego. W konsekwencji decyzja Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 30 lipca 2021 r., wyrażająca zgodę na przeprowadzenie przez skarżącego w tym dniu dwóch rozmów telefonicznych z profesjonalnymi pełnomocnikami, była w pełni legalna i nie naruszała jakichkolwiek jego praw.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 26 kwietnia 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 14 maja 2022 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem: a) wniosku skarżącego z 2 listopada 2021 r. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, b) potwierdzenia odbioru postanowienia Sądu Okręgowego w B. z 7 września 2021 r. (sygn. akt [...]), c) decyzji Dyrektora Zakładu Karnego w C. z 30 lipca 2021 r., d) orzeczenia Sądu Rejonowego w R. o ustanowieniu dla skarżącego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej.

Skarżący odniósł się do zarządzenia w piśmie z 23 maja 2022 r. (data nadania).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 18 stycznia 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 25 stycznia 2023 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie pełnomocnictwa substytucyjnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, wskazującego sprawę, w związku z którą złożono skargę konstytucyjną; 2) podanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Skarżący odpowiedział na wezwanie w piśmie z 1 lutego 2023 r. (data nadania), usuwając wymagane braki formalne.

Sformułowane przez skarżącego zarzuty dotyczą ograniczenia kontaktów telefonicznych z pełnomocnikami, a tym samym naruszenia prawa do obrony. Skarżący wniósł o uznanie, że niezgodne ze wskazanymi przepisami Konstytucji jest upoważnienie dyrektora zakładu karnego do wprowadzenia porządku wewnętrznego zakładu karnego w drodze zarządzenia, w którym ogranicza się prawo do obrony poprzez reglamentowanie kontaktów telefonicznych z profesjonalnymi pełnomocnikami.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą

być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna lub gdy braki formalne nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje skarżącego do określenia przedmiotu skargi, tj. wskazania przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego wydano w jego sprawie orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i w stosunku do którego domaga się stwierdzenia niezgodności z ustawą zasadniczą. Zakwestionowany przepis musi więc być podstawą ostatecznego orzeczenia, a jego normatywna treść źródłem naruszenia wolności lub praw występującego ze skargą konstytucyjną.

3. Skarżący zakwestionował art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1064) w związku z art. 73 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53) w związku z § 14 oraz § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. poz. 2231). Wskazane przepisy stanowią podstawę prawną wydania zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego w C. nr [...] z dnia 29 kwietnia 2021 r. wraz z załącznikiem pt. „Porządek wewnętrzny”.

Skarga została wniesiona w związku z postanowieniem Sądu Okręgowego w B. IV Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z dnia 7 września 2021 r. (sygn. akt [...]), które skarżący wskazał jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W powyższym postanowieniu sąd przyjął, że możliwe jest reglamentowanie kontaktów telefonicznych z profesjonalnymi pełnomocnikami na podstawie prawnej wynikającej z zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego w C. nr [...] z dnia 29 kwietnia 2021 r. wraz z załącznikiem pt. „Porządek wewnętrzny”.

Skarżący w skardze konstytucyjnej zakwestionował regulacje, które w sprawie, w związku z którą wniósł skargę do Trybunału, nie znalazły zastosowania, a stanowiły jedynie podstawę prawną wydania zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego w C. nr [...] z dnia 29 kwietnia 2021 r. wraz z załącznikiem pt. „Porządek wewnętrzny”. W konsekwencji Trybunał uznał, że zakwestionowane przepisy nie stanowiły podstawy prawnej ostatecznego rozstrzygnięcia.

Skarga konstytucyjna nie spełnia więc podstawowego warunku wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

Mając powyższe na względzie Trybunał, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.